

НАПРЯМ 3. ПСИХОЛОГІЧНА ТА СОЦІАЛЬНА СЛУЖБА НА ЗАХИСТІ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ: ДІЯЛЬНІСТЬ ПСИХОЛОГІВ ТА СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-631-0-14>

Лисенко Д. П.

*доктор філософії (за спеціальністю Психологія),
заступник начальника кафедри суспільних наук
Національного університету оборони України*

Грилюк С. М.

*начальник науково-дослідної лабораторії проблем філософії війни,
військової педагогіки та культури
Національного університету оборони України*

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОГО СУПРОВОДУ СТРУКТУР ЦИВІЛЬНО-ВІЙСЬКОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Для підвищення мотивації військовослужбовців до належного виконання військового обов'язку, посилення піклування про членів їх сімей, а також сімей військовослужбовців, які загинули (померли) під час виконання бойових (службових) завдань, у 2025 році в системі Міністерства оборони України було запроваджено служби супроводу військовослужбовців та членів їх сімей. Виконання вказаних функцій у Збройних Силах України покладено на структурні підрозділи цивільно-військового співробітництва. Метою створення служб супроводу є забезпечення комплексної підтримки військовослужбовців, насамперед тих, які отримали поранення (контузію, травму чи каліцтво), захворювання, а також членів їх сімей і сімей військовослужбовців, які зникли безвісти за особливих обставин, потрапили в полон, загинули (померли) під час виконання бойових (спеціальних) завдань [1].

Служба супроводу військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, поліцейських та членів їх сімей створюється в органах військового управління, з'єднаннях, вій-

ськових частинах на базі структурних підрозділів, до повноважень яких належить питання забезпечення соціального захисту військовослужбовців [2]. Для гармонізації процесів, що застосовуються у Збройних Силах України, з підходами НАТО одним із завдань цивільно-військового співробітництва визначено соціальний супровід військовослужбовців та членів їх сімей. На оперативному рівні вказане завдання передбачає планування, організацію та контроль дієвості заходів соціального супроводу у підпорядкованих військових частинах (з'єднаннях), установах та організаціях [3, с. 165].

Аналіз змісту основних завдань служби супроводу військовослужбовців та членів їх сімей дає змогу стверджувати, що професійна діяльність фахівців соціального супроводу структур цивільно-військового співробітництва Збройних Сил України має міждисциплінарний характер і поєднує аналітичний, соціально-правовий, організаційний, адміністративний, комунікативний та психосоціальний напрями. Розглянемо основні напрями діяльності детальніше.

1. *Аналітичний напрям діяльності* полягає в організації та здійсненні моніторингу соціальних процесів у військових частинах (підрозділах), прогнозуванні їх змін, узагальненні та аналізі соціальних потреб військовослужбовців і впливу соціальних чинників на службу (бойову) діяльність, розробленні пропозицій командуванню (командирам, начальникам) щодо запобігання виникненню або нейтралізації випадків соціальної напруженості.

2. *Соціально-правовий напрям* передбачає професійне консультування, супровід та захист прав військовослужбовців та членів їхніх сімей щодо реалізації встановлених законодавством соціальних пільг та гарантій.

3. *Організаційний напрям* полягає у плануванні, організації, координації, контролі, звітно-аналітичному супроводженні та методичному забезпеченні діяльності структур соціального супроводу.

4. *Адміністративний напрям* охоплює документальне оформлення, облік, узагальнення та передавання службової інформації, а також організацію процедурного забезпечення соціальних гарантій, виплат і відповідних заходів підтримки для військовослужбовців та членів їхніх сімей.

5. *Комунікативний напрям* полягає у налагодженні та підтримці взаємодії з військовослужбовцями, їхніми сім'ями, медичними установами, органами державної влади та місцевого самоврядування, громадськими та волонтерськими організаціями для комплексного задоволення соціальних, правових і психологічних потреб особового складу.

6. *Психосоціальний напрям* передбачає забезпечення психологічної підтримки, соціальної адаптації та реінтеграції військовослужбовців після постізоляційних або реабілітаційних заходів.

Таким чином, професійна діяльність фахівців соціального супроводу структур цивільно-військового співробітництва Збройних Сил України є комплексною та багатоаспектною і спрямована на всебічну підтримку військовослужбовців та членів їх сімей. Фахівець соціального супроводу постає основним посередником між військовими і державними органами, медичними та соціальними установами, громадськими та волонтерськими організаціями для забезпечення належного соціального супроводу військовослужбовців та членів їх сімей.

Список використаних джерел:

1. Про затвердження Положення про службу супроводу військовослужбовців та членів їх сімей в системі Міністерства оборони України : наказ Міністерства оборони України від 29.01.2025 № 59/нм. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0213-25#Text> (дата звернення: 13.04.2026).

2. Деякі питання впровадження діяльності служб супроводу військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, поліцейських та членів їх сімей : Постанова Кабінету Міністрів України від 20.08.2024 № 948. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/948-2024-%D0%BF#Text> (дата звернення: 13.04.2026).

3. Доктринальна деталізована військова публікація ДДП 5-195.73 “Перелік типових завдань Збройних Сил України (частина II, оперативний рівень)”. Київ : ГУОП ГШ ЗСУ, 2025. 387 с.